

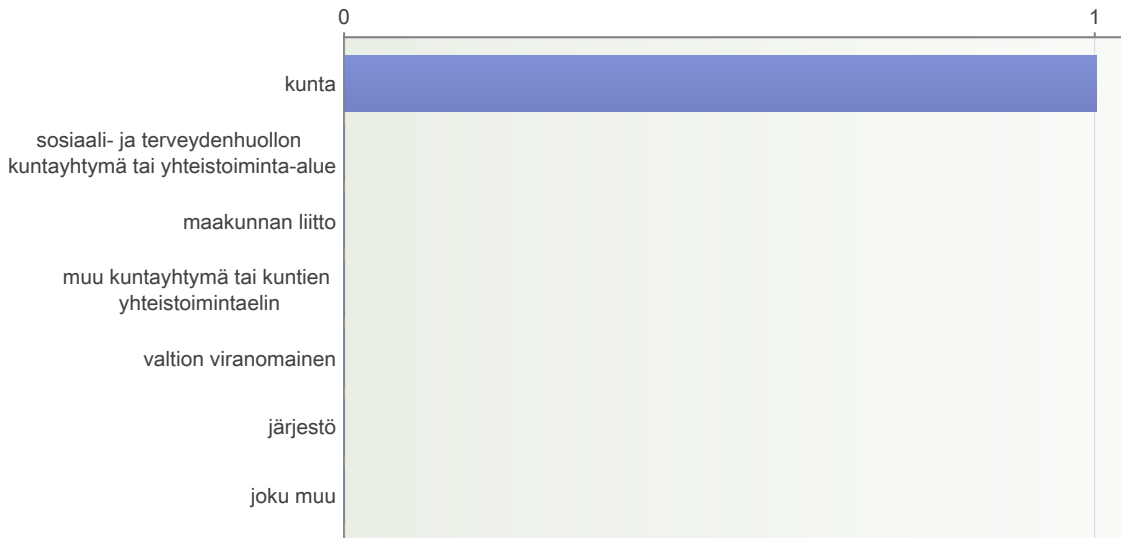
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Pyhäjärven kaupunki	Hallintojohtaja Henrik Kiviniemi	henrik.kiviniemi@pyhajarv i.fi, 044-445 7617	7.11.2016	Pyhäjärven kaupunginhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Palveluiden yhdenvertaisuus voi parantua suurempien järjestäjäkokonaisuuksien myötä, ainakin alueiden välillä. Toisaalta yhdenvertaistuminen voi tarkoittaa myös palveluiden keskittämistä ja huonontumista joillakin maakunnan alueilla. Tämän vuoksi lähipalvelut on määriteltävä, tarvittaessa normeerauksella, riittävän tarkasti ja sitovasti. Eri väestöryhmien välisen yhdenvertaisuuden parantumiselle lakiluonnoksista ei löydy suoraa vastausta. Valinnanvapauslainsäädännön myöhäisempi lausunnot tulo haittaa asiasta lausumista kattavasti.

Rahoituksen kohdentumisessa palvelutarpeen perusteella on myös varmistettava huomioiden alueiden erilaisuus ja erityispiirteet. Alueille on jätettävä riittävä väljyys palvelutuotannon organisoitumiseen alueen tilanteen mukaisesti, vaikka se tarkoittaisikin maantieteellisesti pieniäkin tuotantoalueita.

Merkittävä riski sisältyy lisäksi sosiaalitoimeen ja opiskelijahuoltoon kohdistuva peruspalvelujen palveluketjujen etäännyminen asiakkaiden arjen asioista ja toisaalta paikallisen osaamisen (paikallistuntemuksen ja asiakasrajapinnan tuntemuksen) katoaminen.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen yhteydessä tullaan toteuttamaan maan historian suurin palkkaharmonisaatio. Palkkauksen yhteensovittamista koskeva palkkakulujen kasvu tulee minimoida, jotta 3 miljardin kustannusten kasvun tavoite voidaan tavoittaa. Muussa tapauksessa harmonisaatio, jonka aiheuttama lisäkustannus on todennäköisesti jopa monta sataa miljoonaa euroa, tulee mitätöimään edellä mainitun 3 miljardin kustannuskasvun leikkaustavoitteen. Palkkaharmonisaatiolle tulisi varata pitkä siirtymäaika.

Uudistuksen alkuvuosina tulee syntymään uusia siirtymäkustannuksia, joiden määrä voi nousta merkittäväksi. Näitä ei ole arvioitu riittävästi.

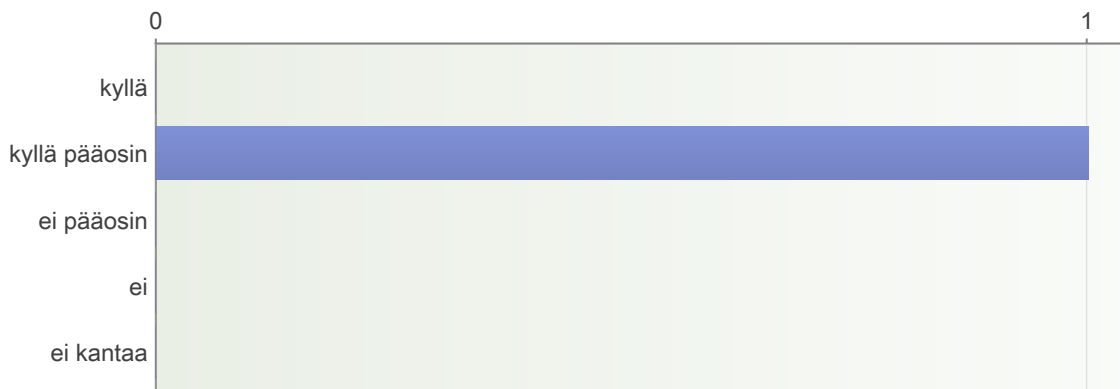
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Ei toteudu. Maakunnalla ei ole itsehallintoon kuuluvaa verotusoikeutta. Valtion suorittama hallinnollinen ohjaus toteutuu vahvana myös palveluiden organisoinnin ja tuotannon alueella. Valtionohjauksen ei tulisi puuttua maakunnan operatiiviseen toimintaan, vaan strategiaan kysymyksiin (politiikan taso).

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

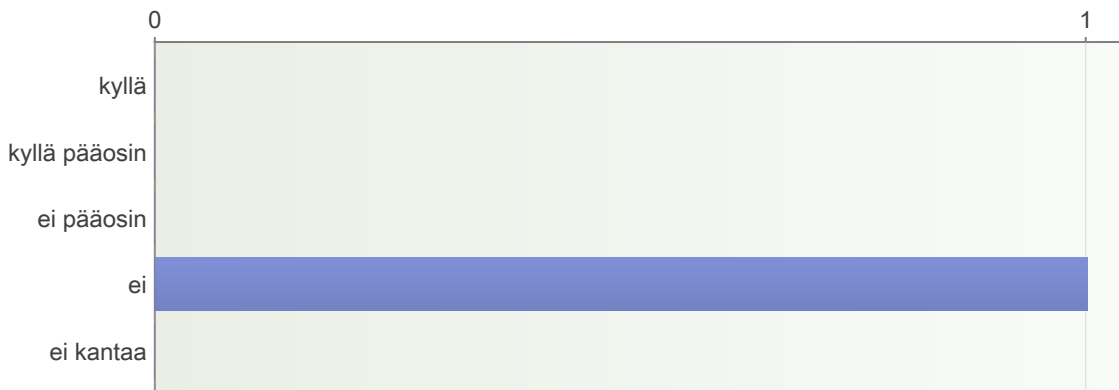
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalakiluonnoksen säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista tulee poistaa laista kokonaan. Mikäli maakuntien tulee olla itsehallinnollisia yksiköitä (kuten lakiluonnoksen 1 §:ään on kirjattu), tukipalvelujen järjestämien tulee olla maakuntien itsensä päätettävissä. Palvelukeskuksia koskevat säännökset rajoittavat maakunnan oikeutta päättää tukipalveluiden tuotantotavasta. Erytisen tärkeää on, että pelastustoimen ja kiireellisen ensihoidon osalta maakunnalle säädetään selkeästi niiden järjestämisvastuu ilman niihin sovellettavaa velvoittavaa tilaaja - tuottajamallia. Pelastustoimen viranomaistoiminnassa tilaajan ja tuottajan erottaminen on ongelmallista. Lakiluonnoksesta puuttuvat vielä toistaiseksi kokonaan arviot uusien valtakunnallisten palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstömenoihin liittyvistä kustannuksista. Huolelliseen lainvalmisteluun ei voi liittyä tunnetta siitä, että valtakunnallisia palvelukeskuksia ollaan perustamassa ilman minkäänlaisia selvityksiä niiden todellisista kustannuksista.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden keskittämiseksi asetetut tavoitteet voidaan parhaiten saavuttaa usean tukipalveluyksikön mallilla. Käytännön palvelutuotannossa lähipalvelu tulee korostumaan myös tulevaisuudessa. Tukipalveluista merkittävä osa on juuri sellaisia, joiden tehokkuus nousee käyttäjäläheisyydestä.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

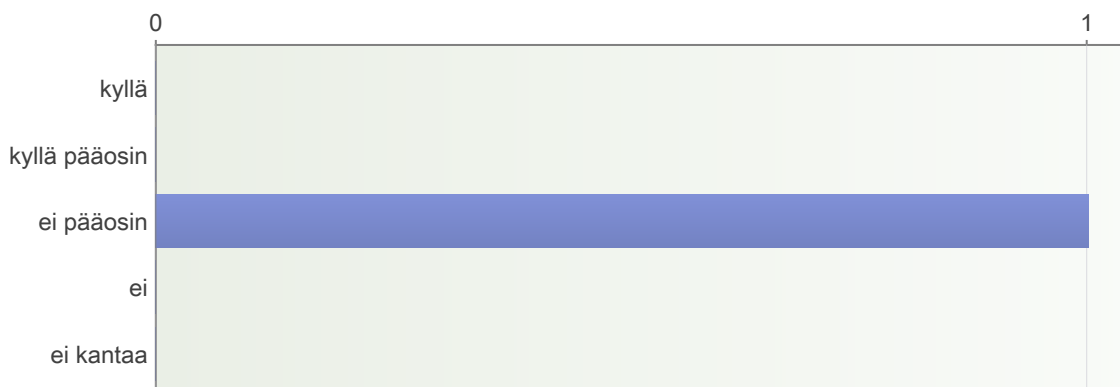

Avoimet vastaukset: ei

- Erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta tehtävien jako kunnan ja maakunnan välillä tulee olla selkeämpi. Ympäristöterveydenhuolto on linjattu maakuntaan siirtyväksi tehtäväksi, jonka kunnat voivat kuitenkin tiettyjen edellytysten täytyessä ottaa hoitaakseen. Pelkän ympäristöterveydenhuollon siirtäminen maakunnalle ei ole järkevää eikä tarkoituksenmukaista. Lähtökohtana kunnallisen järjestämistä vastuun kriteereille tulisi olla nykyinen käytännössä toimivaksi havaittu laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminnasta. Mikäli kuntien yhteistoimintaorganisaatiossa on ympäristöterveydenhuollossa edellä mainitun lain edellyttämä 10 henkilötyövuoden resurssi, kunta voisi tehdä sopimuksen maakunnan kanssa ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ja saada siihen kohdistetun rahoituksen. Samassa kunnallisessa yhteistoimintaorganisaatiossa voitaisiin hoitaa jatkossakin kuntayhteistyö ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan kanssa. Yhteys paikallistason asiantuntemukseen on säilytettävä. Opiskeluhuollon koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut kuuluvat ehdottomasti kuntien järjestämistä vastuulle, jolle on kohdennettava rahoitus näiden järjestämiseen, eikä niitä tule siirtää maakunnalle. Kunnissa opiskeluhuollon palveluiden tehokkuus on varmistettu sillä, että psykologit ja kuraattorit on sijoitettu kunnissa opetustoimeen mahdollisimman lähelle palveluiden käyttäjiä. Omien tukipalveluiden järjestämisen tulee olla maakunnan itsensä päätettävissä olevia asioita (toimintavapaus). Maakunnan tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö ei ole vielä lausunnolla, joten tuolta osin asiaan ei voi ottaa vielä kantaa. Maakuntalain 2 luvun 6.1 §:n 4 kohtaan on yhdistettävä 22 kohdassa oleva tehtävä: "yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan kuuluva alueellinen varautuminen", jolloin kohta 4 kuuluu: "Pelastustoimi ja yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan kuuluva alueellinen varautuminen." Pelastustoimen ja varautumisen on kuuluttava yhteen myös maakuntahallinnossa, mikä on tärkeää kuntien kannalta, jotta ne saavat varautumistukea häiriö- ja poikkeusoloihin varautumisessa.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

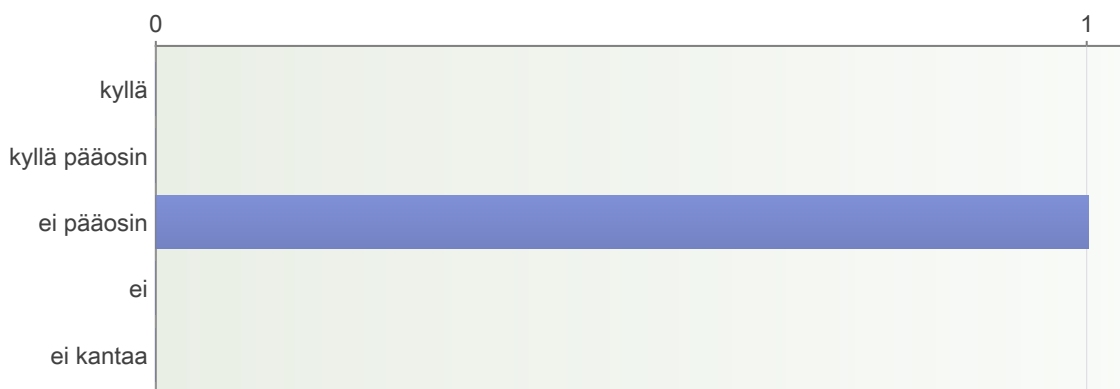

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- kuten uudessa kuntalaissakin (410/2015) osallistumisoikeudet on kirjattu lakiin vain esimerkinomaisesti. Demokratiavajeen torjumiseksi tulisi normeerauksella lisätä velvoittavia osallisuuskeinoja. Tämä on erityisen merkittävää tämän mittakaavan uudistuksessa, josta ei ole aikaisempia kokemuksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

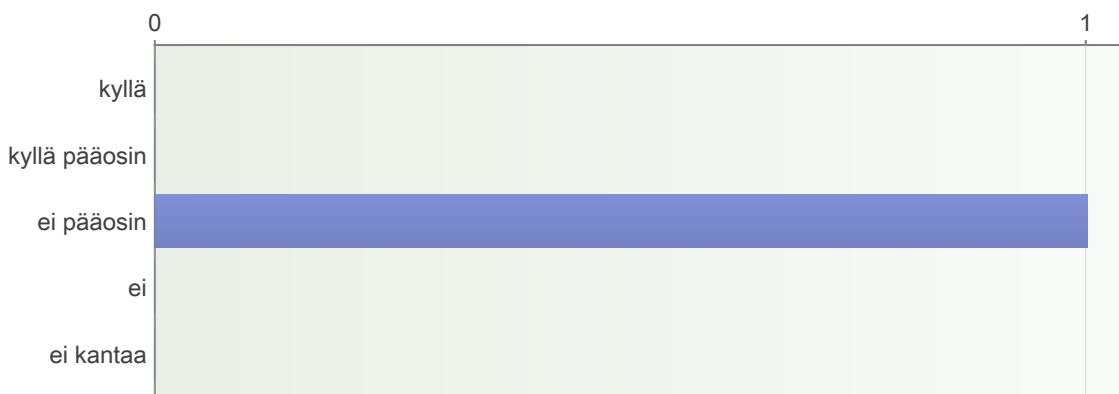
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien palvelulaitoksista on lainsäädännön perusteella muodostumassa vaikeasti hallittavia kokonaisuuksia, joiden poliittinen ohjaus on jäämässä vähäiseksi. Maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevaan palvelutuotantoon (poliittinen ohjaus). Tilaajan ja tuottajan erottamisesta (tilaaja-tuottajamallista) on saatu kuntakentällä jo selvä kokemusaineisto siitä, että se aiheuttaa monesti epäselvyyttä ja asiantuntijuuden osalta epätasapainoa johtamis- ja vastuusuhteissa, jotka johtavat kustannustason tarpeettomaan nousuun. Järjestämisvastuuta ei tule erottaa operatiivisesta palvelutuotannon johtamisesta. Paikallistuntemuksen käyttämättä jääminen ja suoranainen häviäminen on erittäin perusteltu

pelko uudistuksen yhteydessä. Maakunnan palvelulaitoksien toiminnan normeerausessa tulisi tavoitella paikallisen tuntemuksen sitomista toimintaan. Viranomaisen toimivaltuuksia edellyttävä pelastustoimi ja varautuminen häiriö- ja valmiuslain 3 §:n tarkoittamiin poikkeusoloihin edellyttää, että pelastuslaitoksen toimintaa ei sidota liiaksi jäykkiin maakunnan palvelulaitoksiin, jolloin paikallis- ja aluetason tehtävät pelastustoimen ja varautumisen kannalta vaarantuvat.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

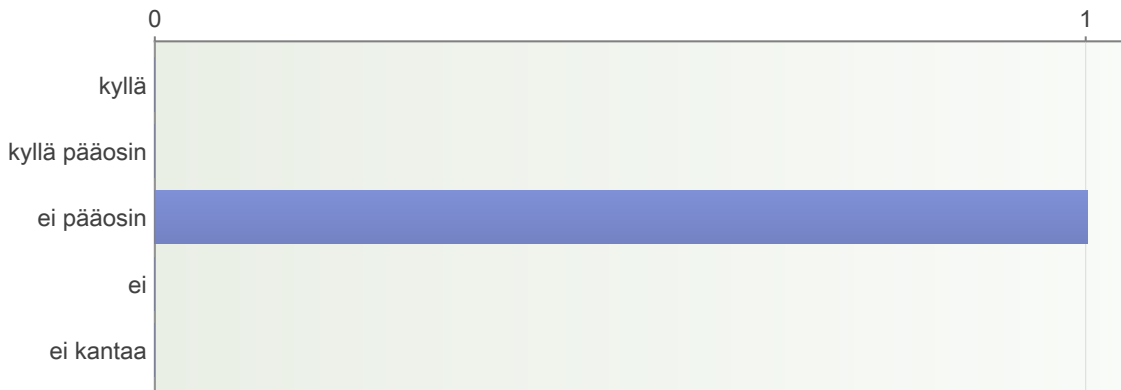
- Maakuntalakiin ehdotettu säännös alijäämän kattamisvelvollisuudesta ja siihen liittyvät kriisimaakuntakriteerit liian tiukat ja ne ovat ongelmalliset maakuntien itsehallinnon näkökulmasta. Samoin säännös lainanotto-oikeuden rajoituksesta. Vaarana on, että monet maakunnat joutuvat hyvin nopeasti arviointimenettelyyn. Rahoituslain 4 luvun 14 §:n mukaan pelastustointa koskeva maakuntakohtainen rahoitus määräytyy maakuntien asukaslukujen suhteessa. Tällainen jakoperuste muuttaa radikaalisti pelastustoimen aluekohtaista rahoitusta. Asukaslukuperuste pelastustoimessa ei ota huomioon erilaisissa toimintaympäristöissä toimivien pelastuslaitosten erityyppisiä ja merkittäviä kustannuksiin vaikuttavia osatekijöitä. Asukaslukuperusta siirtää rahoitusta harvaanasutuilta alueilta maantieteellisesti pieniin, mutta asukastiheydeltään tiheämpiin maakuntiin. Samaa tarkoittaa pelastustoimen järjestämisvastuun siirtäminen kuntien lakisääteisestä yhteistoimintavastuusta ja 22:sta alueellisesta pelastuslaitoksesta viiden maakunnan tehtäväksi.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

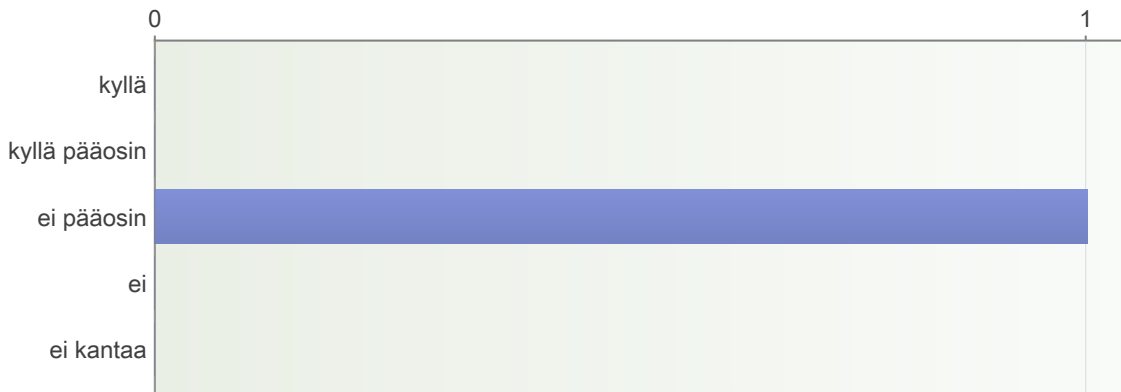
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Säännös mahdollistaa myös palveluiden merkittävän keskittämisen. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa tuodaan esille järjestämisvastuussa olevan maakunnan velvollisuus lähipalveluiden asianmukaisesta toteuttamisesta. Säännös ei kuitenkaan aseta riittäviä reunaehtoja lähipalveluiden turvaamiselle. Erityisesti sosiaalihuollon ja oppilashuollon palveluiden osalta on suuri huoli siitä, että luontevasti paikallistuntemusta kaipaavien palveluiden keskittämisellä tullaan tosiasiallisesti huonontamaan palveluiden laatua ja lisäämään kustannuksia. Suuri huoli on myös, että pelastuslaitokset eivät tulevaisuudessa voi toimia kiireellisen ensihoitopalvelujen tuottajina eivätkä vastaamaan häiriö- ja poikkeusolojen varautumistehtävästä kuntien kanssa yhdessä kuten tähän asti. Se merkitsee yhteiskunnan turvallisuustilanteen olennaista heikkenemistä ja uhkatilanteiden hallitsematonta eskaloitumista.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

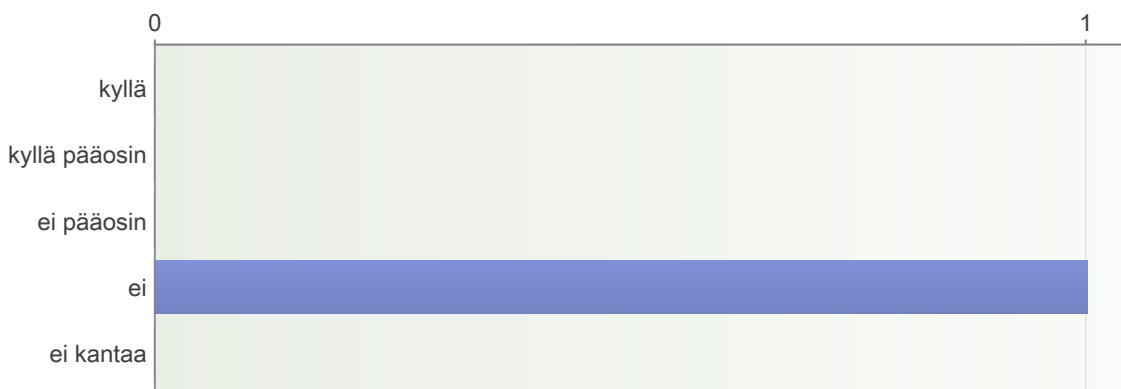

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Järjestämislain 18 §:n mukainen valtioneuvoston toimivalta päättää yhteistoimintasopimuksista tulee poistaa lakiluonnoksesta maakunnan itsehallinnon vastaisena säännöksenä. Tältä osin yhteistoimintasopimuksen sitovuus ei ole perusteltua.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

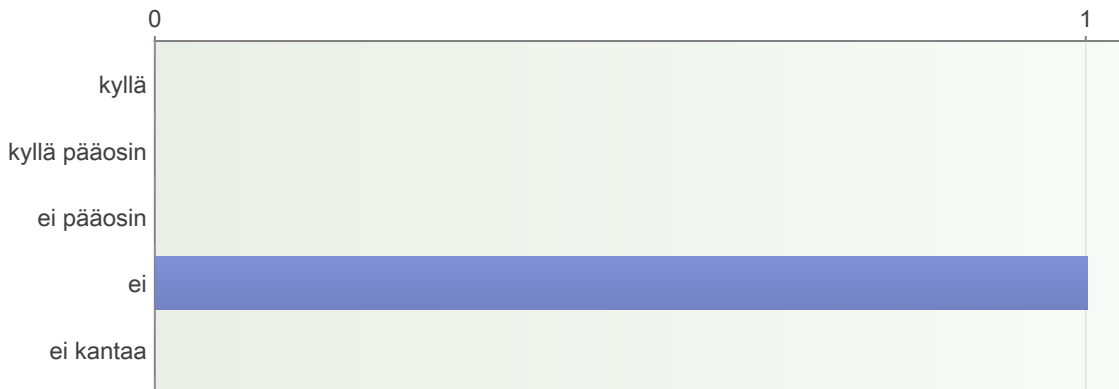
Avoimet vastaukset: ei

- Integraation onnistuminen tavoitteen mukaisesti edellyttää ohjauksen onnistumista. Palveluiden tuotantoa koskevassa ohjauksessa siirrytään uudistuksessa perinteisestä hallinnollisesta ohjauksesta omistajaohjaukseen, sopimusohjaukseen ja markkinaohjaukseen. Tämä kokonaisuus asettaa integraation toteutumisen vaikeaan asemaan. Ohjausjärjestelmän kokonaisuus suhteessa integraatiotavoitteeseen tulisi lakiluonnoksissa avata kunnolla. Soteuudistuksen liittyvät valinnanvapausmalli, monituottajamalli ja toisaalta myös yhtiöittämisvelvoite vaarantavat integraation toteutumisen vakavalla tavalla. Uudistuksen kokonaisuudesta ei ole aikaisempaa kokemusta niin Suomessa kuin muuallakaan, joten maakunnan järjestämistoiminnan onnistumiselle asetetaan erittäin kovat, ellei jopa epärealistiset vaatimukset. Nykyiset

sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökisterit tulee yhdistää siten että yhteiseen rekisteriin kuuluvien tietojen käsittelyoikeus mahdollistetaan työtehtävien mukaisesti. Tämä on välttämätöntä integraation toteutumiseksi käytännön asiakastyössä.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvueluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

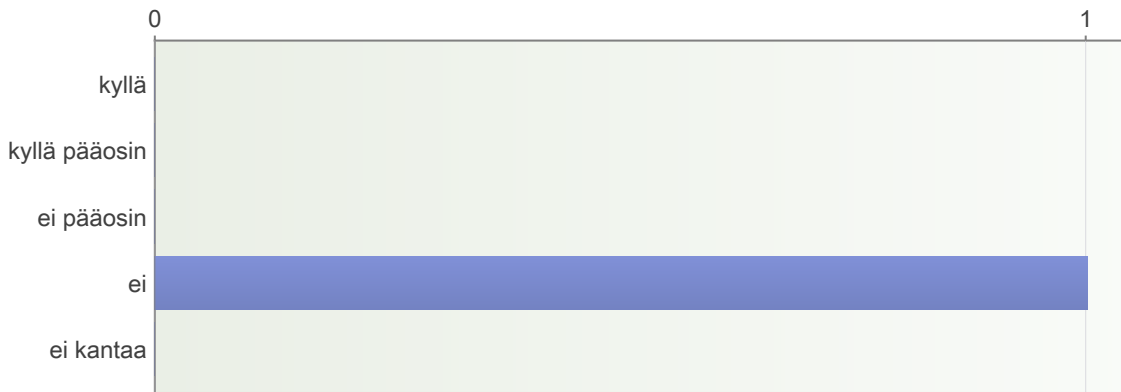

Avoimet vastaukset: ei

- Lakiehdotuksessa esitetään merkittävää valtionohjausta sosiaali- ja terveystalvueluiden järjestämiselle. Maakuntien palveluiden järjestämiseen kohdistuvan valtionohjauksen tulisi kuitenkin kohdistua vain strategisiin tavoitteenasetteluihin ja valtakunnalliseen yhteistyöhön. Ohjauksen lisäyksen vaikutusta kustannuskehitykseen on kuitenkin vaikea arvioida. Lähtökohtaisesti paikallisten olojen tuntemus on osoitettu tutkimuksissa olevan yhteydessä kustannustehokkuuteen. Järjestämislain 19 §:n mukaan tietojärjestelmäpalvelujen ja tiedonhallinnan kustannusvaikuttavan ja tehokkaan toteutuksen varmistamiseksi ja hyödyntämiseksi valtioneuvosto voi päättää olemassa olevien järjestelmien muuttamisesta ja uusien järjestelmien hankkimisessa noudatettavista vaatimuksista. Uhkana on että säännös mahdollistaa tosiasiasa tietohallinnon kehittämistä ja digitalisaatiota hidastavan hidastavien järjestelmien.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

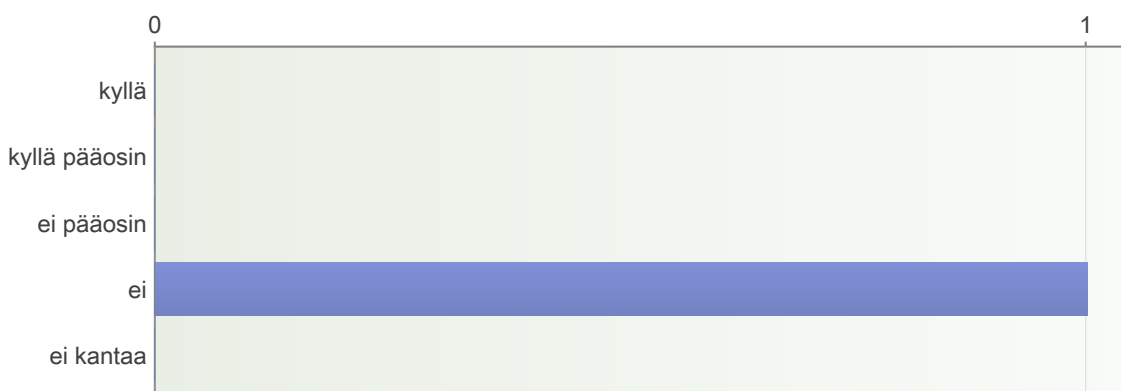

Avoimet vastaukset: ei

- Säännös ohjaa mahdollisesti tarpeettoman ja päällekkäisen hallinnon luomiseen. Tilaajan tehtävien ja palveluiden tuotannon hallinnollista erottamista on huonoilla kokemuksilla koitettu maassamme laajalti. Tilaajaorganisaation ja tuottajaorganisaation erottamisella ei ole kuitenkaan saatu aikaiseksi menosäästöjä. Kuten tiedetään, järjestelyistä on viime aikoina luovuttu niistä saatujen huonojen kokemusten vuoksi laajalti. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi säännökset maakunnan palvelulaitoksesta tulisi poistaa. Kiireellisten ja viranomaistoimivaltaa vaativien palveluiden järjestämis- ja tuottamismalli on harkittava uudelleen tai muuten vastuut ja juridiset toimivaltasuhteet hämärtyvät, mihin pelastustoiminnassa ei ole varaa.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Yhtiöittämisen kannalta keskeisiä ongelmakohtia ovat palveluintegraation toteutuminen ja julkisen vallan käyttöön liittyvät kysymykset. Valinnanvapausnormit asettavat integraation toteutumisen niin ikään kyseenalaiseksi. Mikäli yhtiöittämisvelvoite päättyy lakiin, tulisi kunnilla olla yhtäläinen oikeus toimia palveluiden tuottajina (yhtiömuodossa). Valinnanvapauslainsäädännön ehdotuksen puuttuminen estää asian tarkemman analyysin tällä hetkellä.

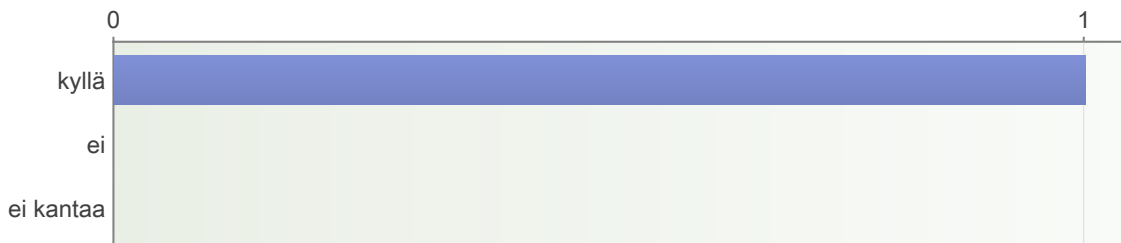
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Pelastustoimen asemointi maakunnan järjestämisvastuun kokonaisuuteen vaatii huolellista ja analyysoivaa harkintaa yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

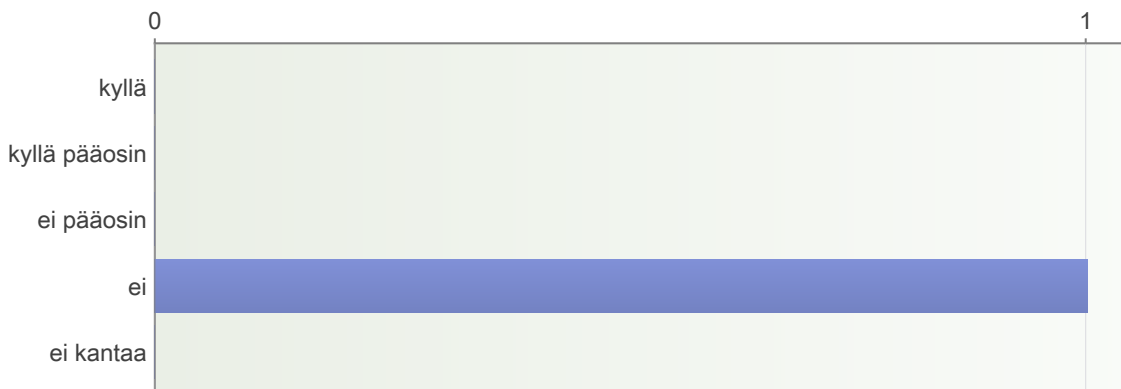
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

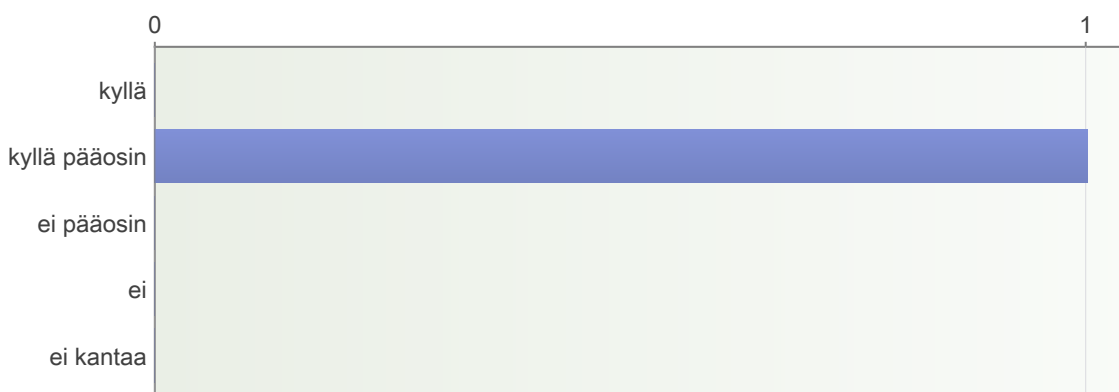

Avoimet vastaukset: ei

- Valmistelutoimielimellä on laaja valmisteluvastuu maakunnalle siirtyvien tehtävien, siirtyvän omaisuuden ja henkilöstön, tietojärjestelmien, aloittavan maakunnan talouden sekä luottamus- ja viranhaltijaorganisaatioin valmistelussa. Väliaikaisen valmistelutoimielimen poliittinen ohjaus tulee varmistaa lainsäädännöllisesti. Myös kuntien asiantuntemus tulee varmistaa väliaikaishallinnon elinten ja valmisteluryhmien toiminnassa, sillä maakunnalle siirtyvistä tehtävistä valtaosa tulee kunnilta. Väliaikaisen toimielimen rahoitus on normeeraamatta. Kunnille tulee lakisääteinen velvollisuus osallistua valmisteluun. Näin ollen valmisteluun liittyvät kustannukset tulee korvata kunnille täysimääräisesti.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

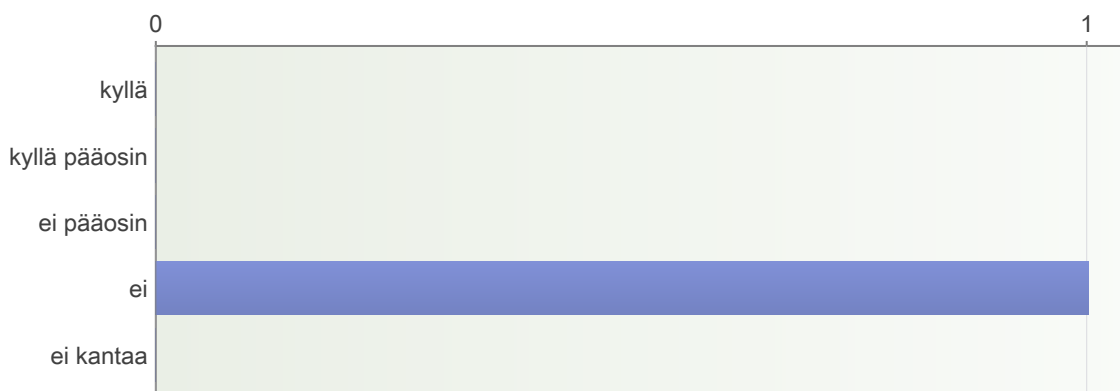

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Liikkeen luovutus menettelynä on oikea tapa. Huolta aiheuttaa kuntien palveluyksiköiden toiminnan epätarkoituksenmukainen pilkkominen, mm. ruokahuollon osalta. Mm. Pyhäjärvellä ruokahuollon yksikkö tuottaa palveluja laajalti mm. sote-palveluiden tukena että myös sivistystoimelle. Ilmeisesti ei ole riittävästi huomioitu sopimuspalokuntien sopimusten siirtymistä nykyisistä pelastuslaitoksista maakunnan pelastustoimen sopimuskenttään. Kysymys on tärkeä Pyhäjärven kannalta, koska sillä on kansainvälisesti usein palkittu sopimuspalokunta.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Lausunnolla oleva lainsäädäntö (laki maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaanpanosta, eli voimaanpanolain 20 §) lähtee siitä, että vuoden 2021 jälkeen maakunnat voivat vapaasti päättää missä kiinteistöissä sosiaali- ja terveystalouksia tuottavat. Ehdotetun lain ja valtionavustuslainsäädännön kollisiotilanteet tulee huomioida lakia säädettäessä. Lisäksi siirtymäkauden vuokrajaksoa tulee pidentää, vähintään viideksi (5) vuodeksi. Voimaanpanolaissa omaisuusjärjestelyjä käsittelevä 4. luvun ensimmäinen pykälä (17 §) normeeraa omaisuusjärjestelyjen tavoitteista. 17 §:n mukaan luvussa tarkoitettujen omaisuuden siirtoa koskevien säännösten tarkoituksena on turvata maakuntien käyttöön niiden järjestämisvastuulla olevia tehtäviä varten tarvittava omaisuus ja toimitilat kokonaistaloudellisesti tehokkaalla tavalla. Lisäksi tavoitteena on, että omaisuusjärjestelyissä kuntia kohdellaan tasapuolisesti eikä järjestelyillä vaaranneta rahoitusperiaatteen toteutumista kuntien vastuulle jäävissä tehtävissä. Voidaan kuitenkin todeta, että esimerkiksi teknillistaloudellisen käyttöiän ensimetreillä olevien sote-kiinteistöjen sulkeminen (tai merkittävä supistaminen) ei missään olosuhteissa voi olla edellä mainitun normin mukaisesti kokonaistaloudellista. Tämä mahdollisuus ei myöskään turvaa kuntien tasapuolista kohtelua. Lausunnolla olevan lainsäädännön (erityisesti voimaanpanolain) osalta tulisi ehdottomasti ottaa huomioon valtionavustuslainsäädännön asettamat rajat kiinteistöjen käytölle. Lisäksi yksityiskohtaisissa perusteluissa on tuotava selvemmin esille erityisesti valtionavustusta saaneiden uudiskohteiden erityisasema, joka johtuu juuri valtionavustuskohteen statuksesta. Kansantaloudellisesti, sekä alue- että paikallistaloudellisesti olisi erittäin haitallista, jos tuoreiden valtionavustuspäätösten nojalla toteutettujen sosiaali- ja terveydenhuollon uudiskohteiden osaksi tulisi täydellinen väliinpuotoajan kohtalo. Niin ikään lausunnolla olevaa lainsäädäntöä perusteluineen tulee edellä mainittujen näkökohtien vuoksi ehdottomasti täydentää siten, että valtioneuvoston asetuksen (1099/2013) perusteella avustusta saaneet uudisrakennuskohteiden käyttöaste suojataan riittävällä tavalla asetuksen 11 §:n mukaisen omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoituksen ajaksi. Samalla valtionavustuslain takaisinperintää koskeviin normeihin tulee tehdä uudistuksesta johtuva poikkeus. Avustusta saaneet kunnat eivät voi kantaa juridista vastuuta avustuksen takaisinperinnästä, jos niillä ei ole järjestämisvastuuta kyseisissä kiinteistöissä tuotettavista sosiaali- ja terveystalouksista. Kuntien hankkimaa sote-irtaimistoa ei tule voida siirtää korvauksetta maakunnalle, sillä niihin sisältyy myös merkittäviä kuntien tekemiä investointeja. Ylijäämäirtaimisto tulisi siirrettävissä alkuperäiselle omistajakunnalle, helpottamaan esimerkiksi HYTE-työtä (mm. apuvälineiden ja -kalusteiden osalta).

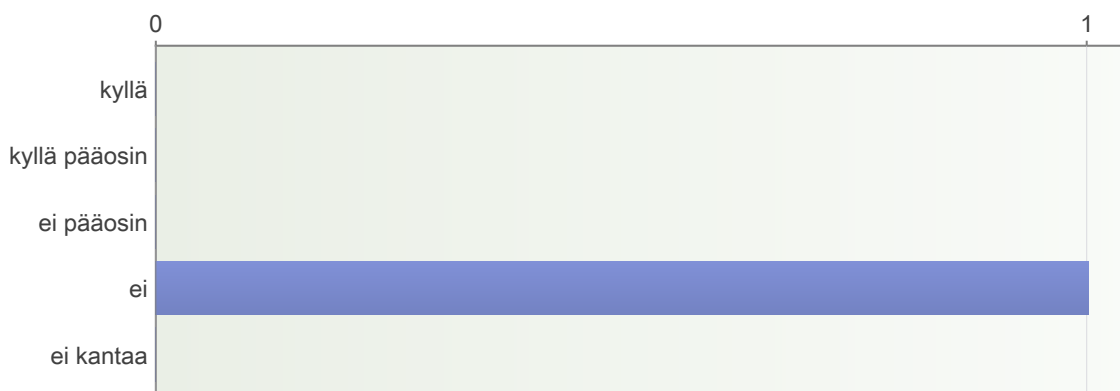
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Katso vastaus kysymykseen 21

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- kunnallisveroprosentin määräaikainenkin leikkaus rajoittaa merkittävästi kunnan taloudellista itsemääräysoikeutta ja liikkumatilaa. Oikeus päättää veroprosentistaan lukeutuu perustuslaissa suojatun kunnallisen itsehallinnon sisältöön. Voimaanpanolain 41 § tulisi poistaa. Kyseisen pykälän 2. momentti on kuollut kirjain jo esityksessä.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

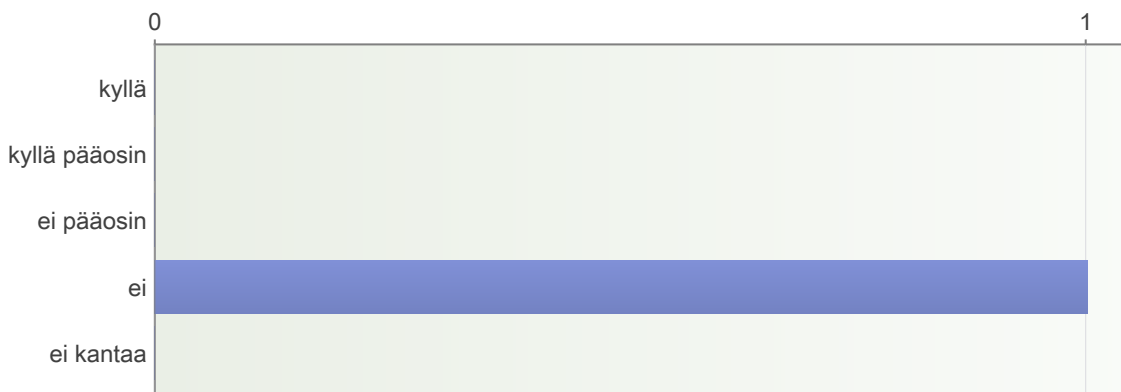
- Mikäli yhtiöittämisvelvollisuus tulee lakiin, se vaatii ennalta kokemattoman suuruisen uudistuksen yhteydessä pidemmän siirtymäajan onnistuakseen. Siirtymäaikaa tulee jatkaa 2-3 vuodella.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

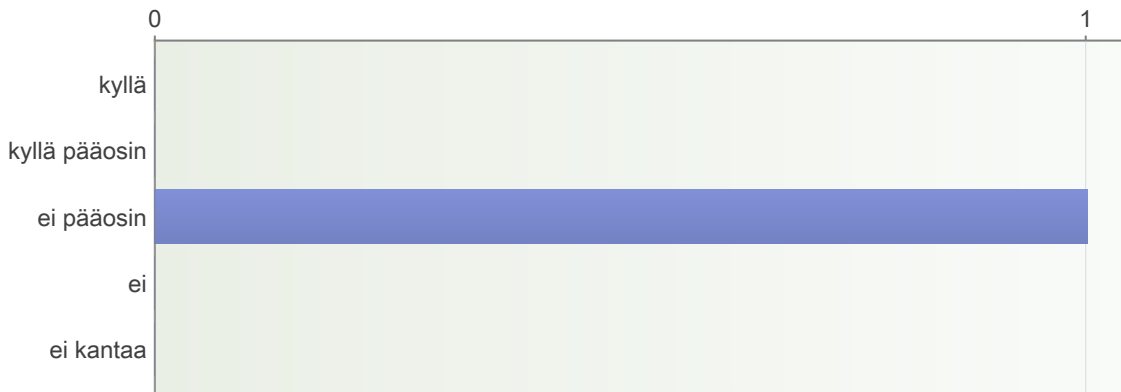

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntien itsehallinnon toteutuminen edellyttää omaa verotusoikeutta. Ehdotuksen mukainen maakunta olisi lähes pelkästään valtionrahoituksen varassa. Tämä asettaa maakunnan erittäin tiukkaan valtionohjaukseen.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

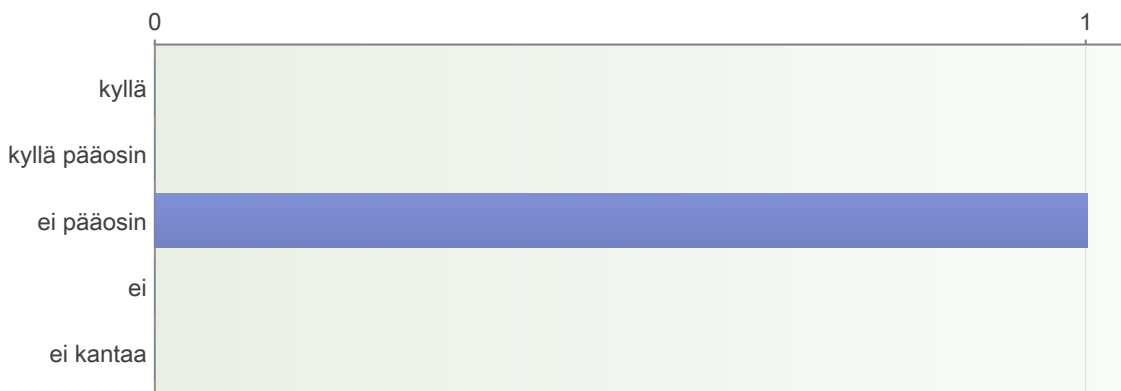

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Ehdotettuun maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä lainanoton rajoitukset asettavat maakunnan mahdollisuudet selviytyä taloudellista velvoitteistaan hyvin tiukille.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa tulisi ottaa huomioon myös järjestöjen rooli ja mukaan ottaminen maakunnan hyte-työssä. Tällainen kerroin tulisi luoda. Kertoimen tulisi tarjota enemmän porkkanaa hyte-työssä onnistuneille ja uusia innovaatioita kehittäneille. Toisaalta kertoimen muotoilu on ilmeisen hankalaa. Ehdotetun normeerauksen perusteella on arvioitavissa, että erittäin paljon jää maakuntien paikallisten sovellusten onnistumisen varaan hyte-työssä (erityisesti maakunnan ja kuntien yhteistyössä). Resurssointia tulisi kohdentaa tämän yhteistyön onnistumiseen enemmän. Pelastustoimella ei ole maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettäviä tarvetekijöitä eikä niiden painokertoimia. Rahoituslain 4 luvun 14 §:n mukainen kapitaatiomalli merkitsee rahoituksen siirtymistä eteläiseen Suomeen.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- siirtymäaika on arvioitavissa riittäväksi.

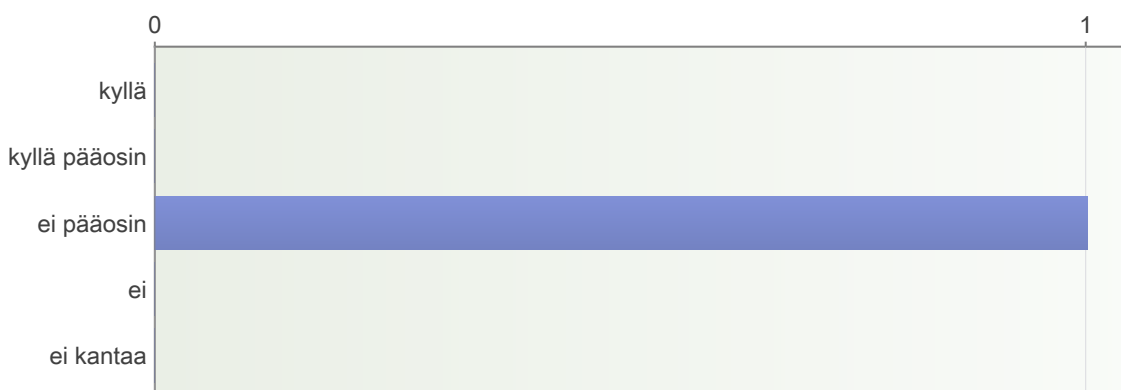
32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- Pelastustoimen osalta maakuntiin jaettava rahoitus on laskettava vuosien 2013-2016 todellisten toteutuneiden pelastuslaitosten kokonaiskustannusten mukaan ottaen huomioon pelastuslaitosten erilaiset kustannusrakenteet.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

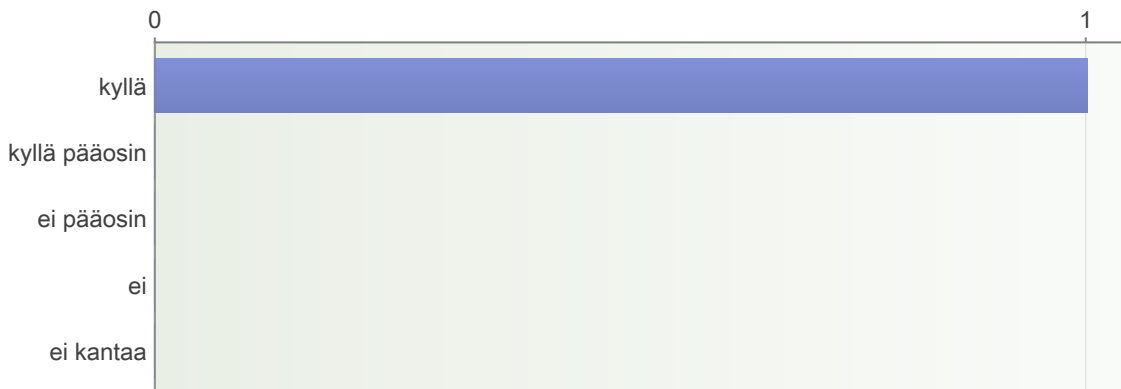
- Maakuntajakolain 10 §:n mukaan maakunnan arviointimenettelyssä olleen maakunnan yhdistymisestä voidaan päättää maakuntajakoselvittäjän esityksestä maakuntavaltuuston vastustuksesta huolimatta. Maakuntajaon muuttaminen vastoin maakunnan tahtoa ei ole kannatettava esitys. Tilanne, jossa maakunta ajautuu arviointimenettelyyn osoittaa ensisijaisesti sen, että kriteerit menettelylle ovat aivan liian tiukat ja maakunnalle osoitetut resurssit alunperinkin riittämättömät.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

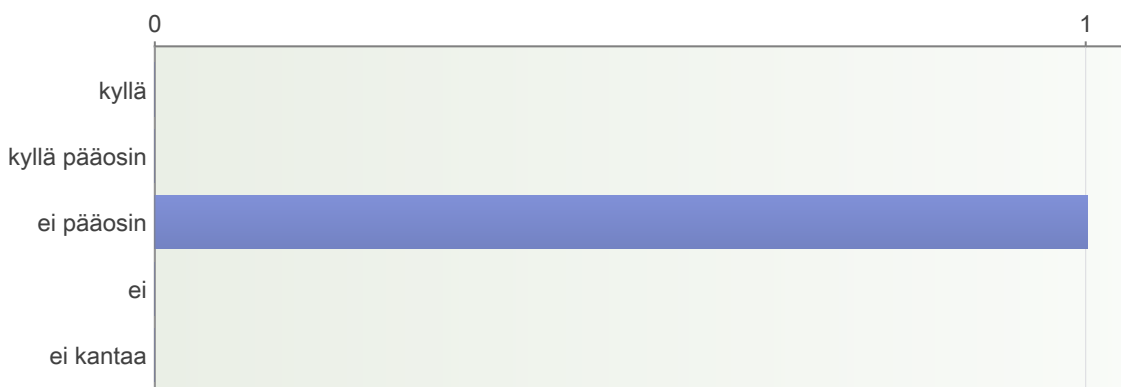

Avoimet vastaukset: kyllä

- Tasausjärjestelyt rajoittavat riittävästi kuntatalouden muutoksia uudistuksen yhteydessä.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

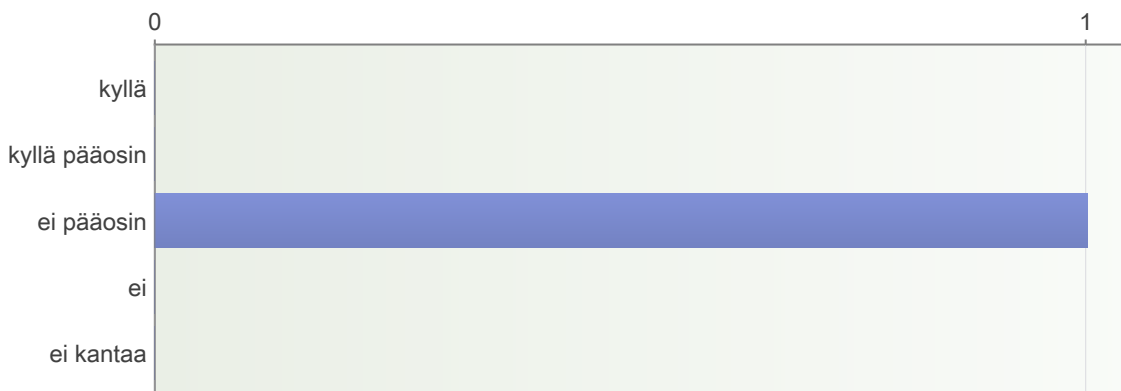
- Hyte-kriteerin tulisi ottaa huomioon kunnan tekemät satsaukset ja innovaatiot paikallisen hyvinvoinnin kehittämisessä. Tärkeää on kolmannen sektorin ja paikallisyhteisöjen osallistuminen ja niiden toimintakyvyn kehittäminen hyte-työn kautta. Tämän huomioivat kertoimet tulisi luoda. Kunnan toimintaa ja kunnan toiminnan tulosta kuvaavia indikaattoreita tulisi kehittää. Toisaalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa on jäämässä vähämerkitykselliseksi. Ehdotetun asetuksen 3 §:n mukaan toiminnan tulosta kuvaavista indikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Riskinä on, että etupainotteisesti hyte-työhön panostavat kunnat eivät saisi kriteerien kautta riittävää porkkanaa. Osana kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävää koulun ja oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakunnan oman verotusoikeuden puuttuminen on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon periaatteen kanssa. Ehdotus kuntien verotusoikeuden määräaikaudesta rajoittamisesta on räikeässä ristiriidassa kunnallisen itsehallinnon kanssa. Veroprosenttien leikkauksen yhteydessä on tärkeää siirtää kunnallisverotuksessa tehtäviä vähennyksiä valtionverotuksessa tehtäviksi. Näin efektiivinen veroaste vastaisi paremmin todellista kunnallisveron tuottoa. Kuntien osuus yhteisöveron tuottoon on säilytettävä, kuten lakiesityksessäkin tuodaan esille.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Pyhäjärven kaupungilta poistuu sosiaali- ja terveystalouden rahoitusvastuu ja kuntayhtymältä poistuu järjestämismäärärahat. Kaupunki kuitenkin on valmis panostamaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen yhdessä maakunnan tuen kanssa merkittävästi. Elinvoimatyö korostuu muilla sektoreilla.

Pelastustoimen osalta Pyhäjärven vaikutusmahdollisuus alueensa pelastustoimen ja ensihoidon palvelujen tuotantoon loppuu, kun suora vaikutuskanava Jokilaaksojen pelastustoimen johtokunnan ja sairaanhoitopiirin toimielinten kautta loppuu.

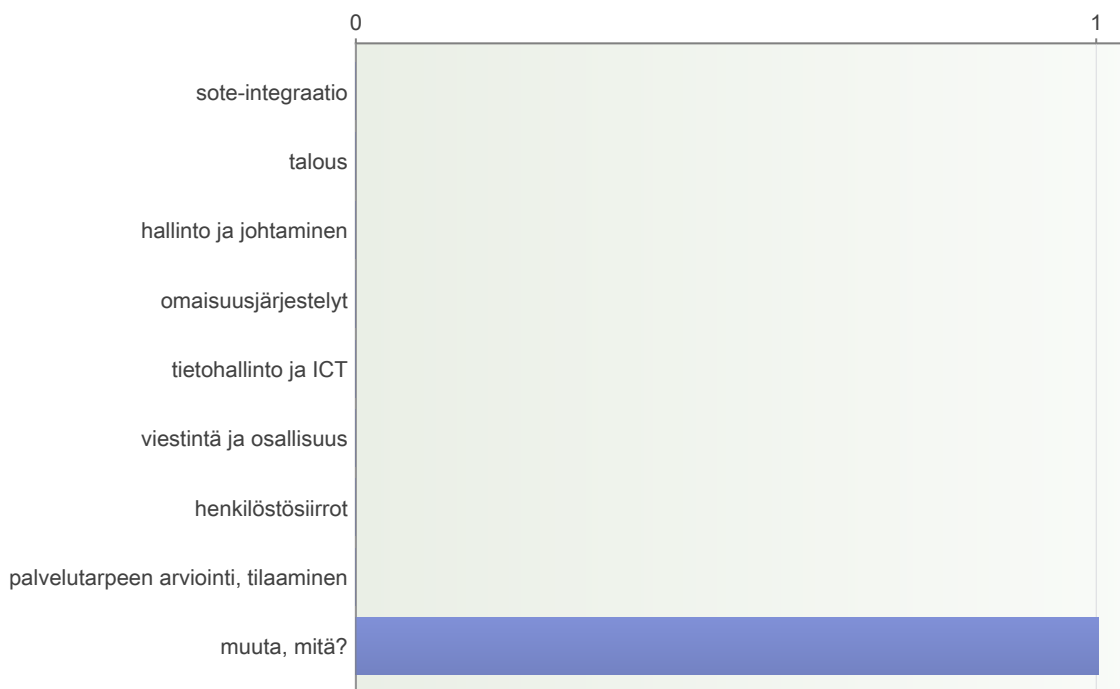
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Edellytyksiä suoriutua tehtävistä rajoittavat mm. tiukka valtionohjaus, palveluiden tuottamiseen liittyvät rajoitukset, uudistuksen toimeenpanosta aiheutuvien kustannusten rahoituksen laiminlyönti, rajoitettu lainanottomahdollisuus ja puuttuva verotusoikeus.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- HYTE-toiminnan kehittämismallin luominen yhdessä maakunnan kanssa ennakoivasti.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta annettavaan lakiin:

Lausunnolla olevan lainsäädännön (erityisesti voimaannpanolain) osalta tulisi ehdottomasti ottaa huomioon valtionavustuslainsäädännön asettamat rajat kiinteistöjen käytölle. Lisäksi yksityiskohtaisissa perusteluissa on tuotava selvemmin esille erityisesti valtionavustusta saaneiden uudiskohteiden erityisasema, joka johtuu juuri valtionavustuskohteen statuksesta. Kansantaloudellisesti, sekä alue- että paikallistaloudellisesti olisi erittäin haitallista, jos tuoreiden valtionavustuspäätösten nojalla toteutettujen sosiaali- ja terveydenhuollon uudiskohteiden osaksi tulisi täydellinen väliinpuotoajan kohtalo.

Niin ikään lausunnolla olevaa lainsäädäntöä perusteluineen tulee edellä mainittujen näkökohtien vuoksi ehdottomasti täydentää siten, että valtioneuvoston asetuksen (1099/2013) perusteella avustusta saaneet uudisrakennuskohteiden käyttöaste suojataan riittävällä tavalla asetuksen 11 §:n mukaisen omaisuuden käyttö- ja luovutusrajoituksen ajaksi. Samalla valtionavustuslain takaisinperintää koskeviin normeihin tulee tehdä uudistuksesta johtuva poikkeus. Avustusta saaneet kunnat eivät voi kantaa juridista vastuuta avustuksen takaisinperinnästä, jos niillä ei ole järjestämisvastuuta kyseisissä kiinteistöissä tuotettavista sosiaali- ja terveystalouksista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä esitetyn lain 7 §:ään:

Osana kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävää koulun ja oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelu- ja terveydenhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta